

Finansų maklerio įmonė

TVARUMO PRIORITETŲ SĄVOKŲ IR TERMINŲ PAAIŠKINIMAS

Šis dokumentas skirtas UAB FMI „Kapitalo srautai“ (toliau tekste – Bendrovė) Potencialiems investuotojams ir klientams, siekiant glaustai paaiškinti finansinių priemonių sąlyginį grupavimą pagal tvarumo veiksmų integravimo laipsnį ir kitas su tvarumu susijusias finansinių priemonių savybes.

Investavimas ir tvarumas

Šių laikų vienas iš pagrindinių iššūkių pasaulyje yra klimato kaita ir jos poveikis žmonijai, jos gyvenamajai aplinkai, socialinei ir ekonominei raidai. Valstybės visame pasaulyje skatina tvarią ekonominę veiklą bei stengiasi apriboti klimato kaitą, stabdyti biologinės įvairovės nykimą ir aplinkos blogėjimą. Investicinių paslaugų teikimo kontekste tvarus investavimas reiškia, kad priimant investicinius sprendimus bus atsižvelgiama į tvarumo riziką ir veiksnius. Investavimas į tvarią ekonominę veiklą gali palaikyti tokios veiklos augimą, siekti tvarios aplinkos tikslų, kartu mažinant neigiamą poveikį aplinkai ir įvertinant socialinius bei valdymo aspektus. Rezultate, tvarus investavimas padeda užtikrinant klimato ir aplinkos apsaugą bei socialinę gerovę.

Potencialus investuotojas ar klientas investuodamas savo pinigus gali nuspręsti atsižvelgti į tvarumo veiksnius ir teikti prioritetą finansinėms priemonėms, turinčioms tvarumo savybių. Šiuo metu rinkoje galima rasti finansinių priemonių, turinčių įvairaus laipsnio tvarumo veiksmų integravimą. Vienos finansinės priemonės tik atsižvelgia į neigiamą poveikį tvarumo veiksniams, kai apskaičiuojami ir atskleidžiami tam tikri neigiamo poveikio įvertinimui skirti rodikliai, kitomis finansinėmis priemonėmis siekiama realiai prisidėti prie ekonominės veiklos, siekiančios aplinkosaugos ar socialinių tikslų.

Prieš pradėdant teikti investicines paslaugas, Bendrovės darbuotojas pasiūlo Potencialiam investuotojui ar klientui užpildyti Bendrąją priimtumo anketą ir pateikti informaciją apie jo žinias ir patirtį investavimo srityje, finansinę padėtį, įskaitant asmens galimybes patirti nuostolių, nurodyti tikslus, kurių jis siekia naudodamasis investicinėmis paslaugomis, įskaitant asmens toleranciją rizikai, tvarumo prioritetų pasirinkimą ir kitą informaciją, susijusią su konkrečios rūšies investicinėmis paslaugomis ar finansinėmis priemonėmis, kurias siūlo Bendrovė arba dėl kurių kreipiasi pats Potencialus investuotojas ar klientas. Atsižvelgdamas į gautą informaciją, Bendrovės darbuotojas įvertins ir patars, ar konkrečios investicinės paslaugos ir finansinės priemonės (finansinių priemonių grupės) yra priimtinos Potencialiam investuotojui ar klientui ir ar atitinka jo nurodytus investavimo poreikius.

Bendrovė tvarumo rizikų vertinimą atlieka ne individualaus kliento ar Potencialaus investuotojo, bet atitinkamų finansinių priemonių, kurias platina ar gali rekomenduoti-, klientų tikslinės grupės lygiu. Atlikdama tokį vertinimą, Bendrovė siekia identifikuoti ir įvertinti visas aktualias finansinės priemonės rizikas bei veiksnius, tame tarpe ir tvarumo (aplinkos, socialinių ar valdymo) veiksnius, turinčius įtakos to produkto klientų tikslinės grupės ir platinimo strategijos nustatymui.

Detalesnė su Bendrovės siūlomų ir (ar) platinamų finansinių priemonių tvarumu susijusi informacija, įskaitant, kuriai tvarumo savybių turinčiai finansinių priemonių kategorijai priskiriama finansinė priemonė, klientui bus pateikiama atitinkamų finansinių priemonių prospekte, pagrindinės informacijos dokumente arba kitoje platinimo medžiagoje, finansinių priemonių emitentų interneto svetainėse ir periodinėse ataskaitose.

Siekdami padėti Potencialiems investuotojams ir klientams suprasti Bendrojoje priimtumo anketoje pateikiamą „tvarumo prioritetų“ sąvoką ir su tuo susijusius pasirinkimus, toliau dokumente pateikiame tvarumo veiksmų (aplinkos, socialinių ar valdymo), tvarumo rizikos terminų ir sąvokų paaiškinimus, nurodome skirtumus tarp tvarių finansinių priemonių ir finansinių priemonių, neturinčių tokių tvarumo požymių.

Savokos

Tvarumo veiksniai (*angl. environmental, social, and governance, sutrumpintai ESG*) - aplinkos, socialiniai ir darbuotojų klausimai, taip pat pagarbos žmogaus teisėms ir kovos su korupcija bei kovos su kyšininkavimu klausimai.

Tvarumo rizika – aplinkos, socialinis ar valdymo įvykis ar situacija, kuris (-i), jei įvyktų, galėtų padaryti realų ar galimą reikšmingą neigiamą poveikį investicijų vertei.

Tvarumo prioritetai – kliento arba potencialaus kliento pasirinkimas, ar į jo investiciją turi būti įtraukta ir, jei taip, koku mastu turi būti įtraukta viena ar daugiau šių finansinių priemonių:

- A. Finansinė priemonė, kuri laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria investicija;
- B. Finansinė priemonė, kuri laikoma tvaria investicija;
- C. Finansinė priemonė, kuria atsižvelgiama į pagrindinį neigiamą poveikį tvarumo veiksniams.

Tiksliai su nuorodomis į kitus Europos Sąjungos (toliau ES) teisės aktus tvarumo prioritetų sąvoka apibrėžta 2016 m. balandžio 25 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/565, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES papildoma nuostatomis dėl investicinių įmonių organizacinių reikalavimų bei veiklos sąlygų ir toje direktyvoje apibrėžtų terminų 2 straipsnio 7 dalyje.

A. Aplinkos atžvilgiu tvari investicija – investicija į vieną ar keletą ekonominių veiklų, kurios laikomos aplinkos atžvilgiu tvaria veikla. Aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos kriterijai:

1. Ekonominė veikla svariai prisidedama prie vieno ar daugiau aplinkos tikslų	Aplinkos tikslais laikomi: <ul style="list-style-type: none"> a) klimato kaitos švelninimas; b) prisitaikymas prie klimato kaitos; c) tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga; d) perėjimas prie žiedinės ekonomikos; e) taršos prevencija ir kontrolė; f) biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas.
2. Ekonominė veikla nedaroma reikšmingos žalos nė vienam iš nustatytų aplinkos tikslų	Ši ekonominė veikla turėtų prisidėti prie vieno iš šešių aplinkosaugos tikslų ir neturėtų daryti reikšmingos žalos nė vienam iš likusių kitų penkių aplinkosaugos tikslų.
3. Ekonominė veikla vykdoma laikantis nustatytų būtiniausių apsaugos priemonių	Būtiniausios apsaugos priemonės – tai procedūros, kurias ekonominę veiklą vykdanči įmonė įdiegia siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (toliau – EBPO) rekomendacijų daugiašalėms įmonėms ir Jungtinių Tautų (toliau – JT) verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, įskaitant aštuoniuose pagrindinėse konvencijose, nurodytose Tarptautinės darbo organizacijos Deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe, ir Tarptautinėje žmogaus teisių chartijoje nustatytus principus ir teises.
4. Ekonominė veikla atitinka Europos Komisijos nustatytus techninės analizės kriterijus.	Šie ES techninių ekspertų grupės parengti techninės analizės kriterijai yra pagrįsti mokslu ir geriausia rinkos praktika, nustatomi naudojant tvarumo rodiklius, atsižvelgiant į ekonominės veiklos pobūdį, mastą, produktų gamybos ir paslaugų naudojimo gyvavimo ciklą ir kiek įmanoma turi turėti nustatytas ribines vertes ar kokybinį aprašymą, turi padėti apibrėžti būtiniausius reikalavimus, kurių turi būti laikomasi siekiant išvengti reikšmingos žalos bet kuriam iš atitinkamų aplinkos tikslų. Šių techninės atrankos kriterijų tikslas – paskatinti įmones daryti iš esmės teigiamą poveikį aplinkai arba iš esmės sumažinti neigiamą poveikį aplinkai ir padėti sektoriams pasiekti ES žaliojo kurso aplinkosaugos tikslus.

Aplinkos atžvilgiu tvarių investicijų sąvoka apibrėžta 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, 2 straipsnio 1 punkte, aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos kriterijai išdėstyti 3 straipsnyje, aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos techninės analizės kriterijai nurodyti Reglamento 2020/852 19 straipsnio 1 dalyje.

B. Tvarios investicijos – investicijos į tvarią ekonominę veiklą, kuri turi atitikti šiuos kriterijus:

1. Ekonominė veikla prisidedama siekiant aplinkosaugos ir socialinio tikslo	Ekonominė veikla, kuria prisidedama siekiant aplinkosaugos tikslo, pavyzdžiui investicijos, kurios matuojamos pagrindiniais efektyvaus išteklių naudojimo rodikliais, tokiais kaip energijos, atsinaujinančiosios energijos, žaliavų, vandens ir žemės naudojimas, pagaminamų atliekų kiekis, išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ar poveikis biologinei įvairovei ir žiedinei ekonomikai; Ekonominė veikla, kuria prisidedama prie socialinio tikslo įgyvendinimo, visų pirma, investicijos, kuriomis prisidedama sprendžiant nelygybės klausimus, arba kuriomis skatinama socialinė sanglauda, socialinė integracija ir darbo santykiai, arba investicijos į žmogiškąjį kapitalą arba palankių ekonominių ar socialinių sąlygų neturinčias bendruomenes.
2. Investicijos į ekonominę veiklą nedaro reikšmingos žalos nei aplinkosaugos, nei socialiniam tikslui	Ekonominės veiklos laikytinos darančios reikšmingą žalą aplinkosaugos tikslams aprašas pateiktas lentelėje <i>Aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos kriterijai 2</i> dalyje.
3. Bendrovės, į kurias investuojama, laikosi gerosios valdymo praktikos	Geroji valdymo praktika, visų pirma, siejama su patikimomis valdymo struktūromis, santykiais su darbuotojais, darbuotojų ir valdymo organų narių lyčių pusiausvyros užtikrinimu, lyčių požiūriu neutralios darbuotojų atlygio politikos, mokestinių prievolių vykdymu ir kt.

Tvarios investicijos apibrėžimas pateikiamas 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje 2 straipsnio 17 punkte;

C. Finansinė priemonė, kuria atsižvelgiama į pagrindinį neigiamą poveikį tvarumo veiksniams

Pagrindinis neigiamas poveikis (*angl. principal adverse impact*) (toliau - PAI) suprantamas kaip toks investavimo sprendimų poveikis, dėl kurio atsiranda neigiamas poveikis tvarumo veiksniams.

Į šią kategoriją įtraukiama finansinė priemonė, kuria atsižvelgiama į neigiamą poveikį tvarumo veiksniams – aplinkosaugai, socialinei ir darbuotojų gerovei, pagarbai žmogaus teisėms, kovai su korupcija ir kyšininkavimu.

Priešingai nei A ir B kategorijose įvardintoms finansinėms priemonėms, investicija į šią finansinę priemonę nesiekia teigiamo poveikio, o ja tik atsižvelgiama į neigiamą investicijų poveikį tvarumui. Būsima investicijai kokybinius ar kiekybinius neigiamo poveikio tvarumo veiksniams elementus ar apribojimus nustato Potencialus investuotojas ar klientas.

Neigiamo poveikio tvarumo veiksniams vertinti yra pasitelkiami ES ekspertų grupės sukurti PAI rodikliai, kurie turi užfiksuoti bet kokią neigiamą finansinės priemonės poveikį aplinkai, visuomenei. Tokie rodikliai rinkoje daugeliui yra žinomi, pavyzdžiui, išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, neatsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo gamyboje dalis ar socialinius veiksnius, tokius kaip moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas investuojamosiose bendrovėse, lyčių pusiausvyrą valdyboje ir kt. atspindintys rodikliai. Kiti rodikliai gali būti labiau specifiniai ir skirti tam tikros ekonominės veiklos neigiamam poveikiui įvertinti, pvz. į vandenį išleidžiamų teršalų kiekis, kuriuo siekiama užfiksuoti neigiamą poveikį vandeniui arba neefektyviai energiją vartojančio nekilnojamojo turto dalis.

Pilną pagrindinio neigiamo poveikio rodiklių sąrašą galima rasti 2022 m. balandžio 6 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1288, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2088 papildomas techniniais reguliavimo standartais, kuriais patikslinamas su reikšmingos žalos nedarymo principu susijusios informacijos turinys ir pateikimas, patikslinamas su tvarumo rodikliais ir neigiamu poveikiu tvarumui susijusios informacijos turinys, metodika ir pateikimas ir su aplinkos ar socialinių ypatumų bei tvarių investicijų tikslų skatinimu susijusios informacijos turinys ir pateikimas ikisutartiniuose dokumentuose, interneto svetainėse ir periodinėse ataskaitose, 1 priede.